

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis
Expositio**

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Modus, seu solennitas administrandi Extremam Unctionem, parag 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

CAPUT PRIMUM, §. II. III. ET IV.

¶bus Dominus, ut habetur Iacobi s. orent super eum, &c. Ea autem est hujusmodi per singulos sensus.

Ad Oculos. Per istam Sanctam Unctionem †, & suam piissimam misericordiam, indulget tibi Deus, quidquid per visum deliquisti. Amen.

Ad Aures. Per istam Sanctam Unctionem, † & suam piissimam misericordiam, indulget tibi Deus, quidquid per auditum deliquisti. Amen.

Ad Nares. Per istam Sanctam Unctionem, † & suam piissimam misericordiam, indulget tibi Deus, quidquid per odoratum deliquisti. Amen.

Ad Os, compresis labiis. Per istam Sanctam Unctionem, † & suam piissimam misericordiam, indulget tibi Deus, quidquid per gustum, & locutionem deliquisti. Amen.

Ad Manus. Per istam Sanctam Unctionem, † & suam piissimam misericordiam, indulget tibi Deus, quidquid per tactum deliquisti. Amen.

Ad Pedes. Per istam Sanctam Unctionem, † & suam piissimam misericordiam, indulget tibi Deus, quidquid per gressum deliquisti. Amen.

Ad Lumbos, seu Renes. Per istam Sanctam Unctionem, † & suam piissimam misericordiam, indulget ubi Deus, quidquid per lumborum delectationem deliquisti. Amen.

2. In predicta forma puto probabilius, ^{2. Hurt. cū aliis de Extr. Vne. dīfer. 7.} de necessitate, seu essentia Sacramenti, non esse illud (Sanctam,) nec illud (per suam piissimam misericordiam) multo minus illud. Amen. Nam certa certum sit, esse de essentia; & omnia, ut jacent (excipio illud, Amen) est de praecerto gravi, ut notat recte ^{b Suarez. b}

^{4. m. 3. p. d.} Tanquam verius item puto, essentiale ^{40. scđ. 3.} esse, cuilibet unctioni, suam formam distincte repete, nec sufficere, quinque unctionibus celeriter peractis, unicam formam omnes sensus complectentem exprimere, in hunc modum. **Per istam Sanctam Unctionem,** † & suam piissimam misericordiam indulget tibi Deus, quidquid per visum, auditum, odoratum, gustum & tactum deliquisti, solum igitur sub conditione id fieri poterit, quando timerit ocior mox, ut modo: §. 2. num. 4. significavi.

235

3. Invocatio explicita Tripartitis seu ejus expressa mentio, nec necessaria est, & nec con- c. Castrop. sueta.

Unctionem item expedire per modum Ext. Vnde. Crucis, † quamvis sit consuetum, tamen d. un p. 4. non est d., nec de necessitate Sacramenti n. s. nec de precepto gravi, unde, praeviso condit. Suar. t. templo, & scandalo, quod certe rarum 4. in 3. p. est, id omittere, peccatum mortale non d. 40. scđ.

2. n. 5.

4. Si necessitas urgeat, ut si infirmus timetur deceplurus sine hoc Sacramento, adhiberi possunt plures Sacerdotes, quorum singuli suas unctiones peragant, verum singuli sub suis formis, nullo enim modo potest alter ungere, & alter formam proferre. Lege Suar. r. e

c. Suar. l.c. 5. Si Sacerdos non possit progredi ad perfidi. ciendum hoc Sacramentum, supplendi ab sec. 2. & 3. alio Sacerdote esse, quæ restabunt, recte cum Connick Divo Thoma, aliique moner. S. f. d. 19. d. 9. fine Hurt. de Extr. Vnde. diff.

§. IV.

Modus, seu Solemnitas administrandi 19. Extremam-Untionem. f. S. & Ext. Vnctionis.

1. **P**roochus, vel ejus iussu Sacerdos super. 10. pelliceo, & stola indutus (secus for- re mortale, & porius, si uestes non sufficiant, omitti debere Extremæ-Untionis Colla- tionem, asserit Suarez, & sed nequam de- g. Suar. d. bere omitti, docet Quiaranadu. b Cum quo 4. 4. scđ. 2. sentio, quia in hoc Sacramento levis judican- n. 7. dus est defectus vestium, quare illæ cedere h. Quanta- solidæ decumbentis utilitati debent) Sacer- na. de Ex- dos inquam, sic indutus, atque associatus rr. Vnde. Clerico, potest uti Laico, potest nullum ad- sing. 5. n. 4. vocare, si in promptu isnequam sit, ut notat Layman i) ingreditur in locum ægro- i Laym. ti, eundemque, confiteri se sacramentali- lib. 5. tr. 8. ter volenti, libenter audit, cum preces an. c. 8. n. 3. tecendentes ad Sacram Unctionem devotè fundit, quas preces, non posse sub peccato mortali omitti, nisi urgente necessitate, putant Quiaranadu. & Bonacina. Addo libens, & nisi excusat parvitas materiæ, ut si ex illis modica pars omitteretur. Mox Psalmos Pœnitentiales, ac Litanias, quæ solùm sunt sub consilio, recitari genibus flexis ab affstantibus curat, dum ipse inter- rim infirmi sensus digito inungit ad modum

Gg 2 Crucis;

Crucis : quam autem Crucis efformationem non esse sub præcepto modo docuimus , peractaque qualibet Unctione , ipsi idem inuncta loca tergit gossipio , vel stupa , vel lana , vel simili , illa mutando ad singulas unctiones , quæ in vase mundo reponit , ad ea comburenda , combustionis cineres in Sacramum projecturus . Denique recitat Orationes consequentes ad Sacram Unctionem , sub eodem peccati mortali onere , (nisi necessitas excusat , vel parva materia) sicuti diximus de similibus .

a Quinta-
nad. de
Extr. Vn.
fin. s.n. 4.

1. Hoc Sacramentum ministrare sine lumine , non esse peccatum , bonum est scire , ut recte notat Quintanad. a

2. Super sunt tres questiunculae . Prima , quoniam dito hæc unctiones sunt experientia ?

Secunda , Quæ pars manus ejus , qui non est Sacerdos , est inungenda , exterior ne , an interior , quam volam appellamus ? Ejus , inquam , qui non est Sacerdos , nam omnes sciunt rituale Romanum reformatum præscribere , ut Sacerdotes (quia jam fuerunt in voluntate Sacro Christo uncti) in exteriori manu inungantur , dum eis Extremæ-Untionis Sacramentum ministratur .

Tertia , Quid de investiture Ordinis Untionum ?

4. Respondeo , Si de valore Sacramenti loquamur , Primò , quocumque dito ejusmodi Sacra Unctio exhibetur ; Secundò , quæcumque pars manus inungatur ; Tertiò , à quocumque sensu , mutato Ordine , incipiatur , validum erit Sacramentum ; quia cum sic jam adsit unctio à Christo instituta , adest jam , quod est de substantia : neque enim credibile sit , Christum Dominum voluisse , valorem tanti Sacramenti à circumstantiis tam levibus dependere .

5. Si vero loquamur de licto usu , puto , non esse saltē mortale , quocumque dito exhibere unctionem , vel exteriori manu non Sacerdotis jungere , quia hæc duo levia sunt .

b Castrop.
de Extr.
Vncl. p. 3.
n. n. 11.

6. At inverttere ordinem Untionum , ita ut prius ungantur aures , quam oculi , &c. esse grave peccatum . docet Castropalaus b his verbis : *Grave est peccatum , ut potè contra Ecclesiæ consuetudinem , ordinem invertere (hoc est , si prius ad aures deinde in oculis , &c. Unctio fieret) ut ex communi docet Suarez .*

tom. 4. in 3. p. d. 4. sed. 2. fine . Emmanuel Sà V. Extrema- Unctio. n. 12. Bonacina alius relatis d. 7. de Sacramentis questi. unica p. 5. num. 20 .

7. Profecto animadverto , etiam doctissimos viros , labi interdum , in adducendis Authoribus , five ob Amaranthum , five ob Typographorum incuriam ; Legi locum Suarri à Castropalaus citatum , ubi , non , (grave) sed (aliquid) esse peccatum dicitur : At illud (aliquid) satis minus est , quam illud (grave) . Legi Emmanuelem Sà , tum Genuinum , tum expurgatum in Editione Romana , qui nec numero 12. citato à Castropalaus , nec in toto verbo Extrema-Unctio hujus rei meminit . Legi Bonacinam , qui loco ab eodem citato , solus docet ; Ordinem in unguendis quinque sensibus , non esse necessarium , necessitate Sacramenti , quia , mutato ordine , adhuc completa manet significatio , at , de necessitate præcepti , ne verbum quidem .

8. Ego , si me consulis , puto , non esse mortale ; Excede semper contemptum , & scandalum , quæ certè raro hic contingere possunt . Ratio est , quia , ut in simili dictum est saepius , hæc non est tanta variatio , ut mortalem culpam patere possit . Merito ergo dixit Suarez , esse aliquod peccatum , id est , veniale , & fortasse citatus Castropalaus non discedit ab hac sententia . Cum enim illud (grave) non raro à Doctoribus e usurpetur pro gravi in genere peccati venialis , possumus opinari , Doctissimum Castropalaum voluisse dumtaxat notare , peccatum hoc non fore ex peccatis venialibus levibus , sed in genere venialium , esse ex gravibus .

C A P U T II.

De subiecto hujus Sacramenti .

I. **S**, qui validè , & licetè potest Extremam-Untionem recipere , est Homo Viator baptizatus ; Usus rationis compos ; In gratia existens , seu putans in eadem existere ; Graviter infirmus , & denique : Qui in eodem periculo hoc idem Sacramen-

tum non suscepit . Illius-
stremus fin-
gula .

CARTA
in delib.
Extr.
13. c. 6. 2.
22. q. 2.
4. de m.
d. 2. 3. 2. 3.
circumf.
Idem Co
fir. 10. 3.
2. de v.
p. 17. 3. 3.
fine .

§. I.